

Comitè d'Ètica Assistencial
DIA MUNDIAL DE LA SALUT MENTAL

COMUNICAT

Octubre 2026

Amb motiu del dia mundial de la salut mental, volem dirigir la mirada al repte que suposa el desenvolupament de la nomenada **Intel·ligència Artificial (IA) i la seva aplicació en salut mental**.

En un moment de canvis i incerteses en molts sentits, marcat també per una creixent manca de recursos econòmics i per la precarietat laboral en l'atenció sanitària i social, la introducció de la IA obre oportunitats i beneficis, però també riscos i consideracions ètiques.

La tecnologia associada a la IA ha desenvolupat sistemes d'anàlisi de dades clíniques que, en determinats camps sanitaris, poden millorar els sistemes diagnòstics, afavorir la presa de decisions clíniques, optimitzar la gestió dels recursos i contribuir al desenvolupament de tractaments personalitzats, entre d'altres. No obstant això, en salut mental els riscos se centren sobretot en aspectes com la protecció de la informació sensible, la privacitat de les dades, la confidencialitat, la utilització indiscriminada d'aquestes tecnologies per recollir dades a la història clínica i la consegüent homogeneïtzació dels relats, així com la manca de transparència i de consentiment informat a l'hora de fer-ne ús.

Al mateix temps, la IA presenta limitacions importants a l'hora de comprendre els diversos factors contextuais que intervenen en el patiment humà i, especialment, en el patiment mental. Aquestes limitacions poden afavorir errors i biaixos diagnòstics derivats de les dades utilitzades, així com produir les anomenades *hallucinations* («al·lucinacions») és a dir, respostes que semblen certes i coherents, però que poden ser falses, inexactes i inventades per la pròpia IA.

A més, els aspectes socials, relacionals i familiars del patiment mental poden quedar insuficientment recollits en molts sistemes i algorismes d'IA, fet que pot limitar-ne la consideració a l'hora d'establir tractaments, proposar i assignar recursos d'atenció en salut mental. Si aquests biaixos no s'identifiquen i es corregeixen, es poden reproduir o perpetuar desigualtats existents i contribuir a la marginació de poblacions especialment vulnerables.

Un altre aspecte, potser un dels més rellevants, és la substitució, o la pretensió de substitució, del tracte humà professional per *chatbots*, que poden oferir consells i orientacions, en ocasions amb errors. Recentment, iniciatives impulsades des dels mateixos sistemes sanitaris, com «La Meva Salut Mental», han estat font de controvèrsia i desconcert entre persones usuàries i professionals, especialment pel possible increment de diagnòstics

associat al seu ús i pel risc que esdevinguin una eina simplificadora al servei de la identificació de símptomes. En aquest sentit, resulta especialment preocupant que les persones usuàries acabin recurrent per iniciativa pròpia a un *chatbot* en lloc d'adreçar-se a un o una professional, com a conseqüència, entre altres factors, de la manca de disponibilitat, les dificultats d'accés, les llargues llistes d'espera o la insuficiència de recursos dels serveis de salut mental.

Aquests riscos i consideracions ètiques estan sent objecte d'atenció per part de diferents col·legis professionals i de professions vinculades a la intervenció social i sanitària en salut mental. Tant des de la psicologia i la medicina com des d'altres àmbits professionals, com el treball social, l'educació social o la infermeria, s'observa amb prudència i preocupació la introducció de la IA aplicada a l'àmbit de la salut.

En aquest sentit, s'han elaborat documents de referència, com ara el decàleg de recomanacions deontològiques sobre l'ús de la IA en medicina, i també es recullen les reflexions d'entitats com l'*American Psychological Association* (APA) i *Mental Health Europe* (MHE), que han elaborat documents sobre la realitat i els riscos de la IA en l'atenció a la salut mental.

Des del CEA volem destacar alguns dels temes que al respecte ens ocupen i ens preocupen

- Vetllar pels drets de les persones que pateixen alguna problemàtica de salut mental.
- Impulsar la formació i l'ús crític de la IA per part dels professionals, promovent una utilització responsable, reflexiva i ajustada als límits d'aquesta tecnologia.
- Extremar la cura en l'ús de la IA en l'abordatge del patiment d'infants i adolescents, atenent especialment la seva situació de vulnerabilitat i la necessitat de garantir-ne els drets.
- Preservar el criteri, l'experiència i el rigor professional, de manera que la IA no els substitueixi en cap cas, ni tampoc la corresponsabilitat de les persones afectades en els processos de decisió sobre la seva salut.
- Afavorir la informació i el consentiment en l'ús de les seves dades de salut, sempre amb la participació activa de la persona i treballant amb el seu consentiment.
- Fer ús de la IA de manera consensuada amb la persona, amb supervisió professional i orientada com una ajuda en la presa de decisions compartides, en cap cas com a substitut d'una atenció professional ni de manera imposada.

Demanem als professionals que atenen en l'àmbit de la salut mental el compromís de mantenir aquests principis ètics a l'hora de fer servir la IA.

Comitè d'Ètica Assistencial

President: Joan Badia - Secretària: Judith Martín.

Membres: Alicia Roig, Jordi Marfà, Esther Francisco, Asunción Pié, Mercedes Serrano, Fernando Vidal, Alex Meriages, Edgar Vinyals i Leticia Medeiros.

Fundació Congrés Català de Salut Mental – Octubre 2026